Korkeg

Quercus suber

Kort fortalt

- *Quercus suber* – bøgefamilien (Fagaceae).
- Hjemmehørende i det vestlige Middelhavsområde fra Portugal til Italien og Nordvestafrika.
- Stedsegrøn eg med læderagtige blade og med årene en tyk, blød korkbark.
- Vokser langsomt og får med alderen en knortet stamme og snoede grene.
- Om sommeren ude i sol, om vinteren lyst, køligt og frostfrit ved ca. 5–10 °C.
- Kalkfølsom: skal have et kalkfattigt dyrkningsmedie og kalkfattigt vand.
- Agernene sås friske ca. 2 cm dybt og spirer typisk efter 3–5 uger.

Det kan du se frem til

Med agernene af korkeg har du grundlaget for en stedsegrøn eg, som du selv former fra den første spire. Sås agernene friske, viser kimplanterne sig typisk efter 3–5 uger. Korkegen vokser langsomt, og de første år handler om at få en kraftig, sund plante. Den knortede form og den tykke korkbark kommer med årene.

Mange forbinder bonsai med et færdigt lille træ fra butikken. Med frø starter du et skridt tidligere – og det giver dig noget, et købt træ aldrig kan: Du bestemmer selv formen fra den første spire, og du kan dyrke arter, der sjældent eller aldrig sælges som færdige bonsai. Det kræver tålmodighed, for der går nogle år, før frøplanten er blevet til et egentligt bonsaitræ. Til gengæld er træet dit eget fra start til slut. Herunder finder du det, du skal vide for at komme godt fra start med netop denne art.

Introduktion

Korkeg (*Quercus suber*) er en stedsegrøn eg fra bøgefamilien. Den vokser vildt i det vestlige Middelhavsområde – i Portugal, Spanien, Sydfrankrig og Italien med Korsika, Sardinien og Sicilien samt i Marokko, Algeriet og Tunesien – i lysåbne skove på bakker og lave bjergskråninger. Den undgår kalkholdig jord og vokser næsten altid på sur, sandet jord. Bladene er læderagtige, mørkegrønne og let tandede og sidder på træet i to til tre år. Mest kendt er barken: et tykt, blødt lag kork, som skrælles af med håndkraft uden at fælde træet – første gang, når træet er ca. 25 år, og derefter med mindst ni års mellemrum. Den nyskrællede stamme er rødbrun, og korken vokser langsomt ud igen. Korken beskytter træet mod skovbrande. Korkeg er Portugals nationaltræ og kan blive 200–250 år gammel. Som andre egearter indeholder blade og agern garvestoffer og regnes som giftige for bl.a. heste, kvæg og hunde.

Formering

Agern er store frø, som ikke tåler at tørre ud – så dem derfor hurtigst muligt, efter at du har fået dem. Virker de lidt indtørrede, lægges de i vand i 24 timer først. Læg hvert agern ca. 2 cm dybt i en dyb potte med fugtig såjord eller kokos-såmuld, og stil potten lunt ved ca. 15–20 °C. Efter 3–5 uger viser de første kimplanter sig; ikke alle agern spirer. Korkegen danner tidligt en lang pælerod, så brug dybe potter, og flyt kimplanterne kun forsigtigt. Mus holder af agern – dæk potterne, hvis de står ude eller i et udhus.

Sikkerhed: Frø, næringsstoffer og dyrkningsmedier er ikke beregnet til at spise – hverken for mennesker eller dyr. Nogle arter er giftige, så opbevar dem utilgængeligt for børn og dyr.

Placering og lys

Korkegen vil have det lunt og lyst. De første 1–2 år har kimplanterne bedst af lidt skygge midt på dagen; ældre planter står i fuld sol. Fra slutningen af maj, når der ikke længere er risiko for nattefrost, til oktober står korkegen bedst ude et solrigt sted. I en varm stue trives den ikke.

Vanding og næringsstoffer

Vand med regnvand eller andet kalkfattigt vand. Hårdt vand – fra vandværket eller fra egen boring – giver med tiden gule blade, fordi kalken gør det svært for planten at optage jern. Korkegen tåler tørke bedre end stående vand: Vand grundigt, men lad dyrkningsmediet tørre let i overfladen mellem vandingerne. Om vinteren vandes sparsomt. Fra april til september gives flydende bonsai-næring hver 4. uge.

Dyrkningsmedie

Korkegen skal have et kalkfattigt, veldrænet og gerne sandet dyrkningsmedie, fx med kanuma. Til unge planter passer priklejord med kvartssand. Unge planter omplantes hvert 2.–3. år om foråret; pæleroden afkortes lidt ad gangen.

Beskæring

Korkegen vokser langsomt, og den knortede form kommer af sig selv med alderen – beskær derfor med måde. Lad et nyt skud danne 4–6 blade, og skær det derefter tilbage til 2–3 blade. Større grene fjernes om foråret, før den nye vækst begynder. Med tiden danner stammen den tykke korkbark – den skal ikke skrælles af på en bonsai.

Vinteropbevaring

Ældre korkege i jorden tåler nogle graders frost, men i en skål skal korkegen overvintre frostfrit. Tag den ind, før det fryser, og stil den lyst og køligt ved ca. 5–10 °C – fx i et uopvarmet, lyst rum, en kold vinterhave eller et koldt drivhus. I en varm stue bliver skuddene svage, og der kommer let skadedyr. Vand sparsomt med kalkfattigt vand, men lad aldrig rodklumpen tørre helt ud, og giv ingen næring. Fra slutningen af maj kan korkegen igen stå ude.

Vigtige dyrkningstips

Det meste, der går galt ved såning, skyldes for meget vand eller for lidt lys. Jeg anbefaler et let, næringsfattigt såmedie som såjord eller kokos-såmuld, så de fine rødder ikke rådner. Når kimplanterne skal prikles, giver priklejord med kvartssand god dræning og et stabilt rodnet. Senere, når træet skal formes som bonsai, skal det have et kalkfattigt dyrkningsmedie, fx med kanuma. Hav tålmodighed: Frø fra samme pose spirer ikke altid samtidig, så lad såbakken stå, selvom de første kimplanter allerede er kommet op.